Nr. 97. Kraków, Czwartek 13 grudnia 1923. Rok I

KURJER WIECZORNY

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 850 tys. Mk, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 1,000.000 Mkp. Zagranicą miesięczne 2.000.000 Mkp.
Cena numeru 40.000 M.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 8.000 Mkp. Nadesłane 18.000 Mkp. Po kronice 24.000 Mk. Na pierwszej stronie i między giełdami 32.000 Mk. Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej. — Ogłoszenia zagraniczne 100% droższe. — Ceny powyższe obowiązują od dnia z miany w nagłówku.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Konflikt pomiędzy Korfantym a Kucharskim

(od własnego korespondenta).

Warszawa, 13 grudnia. — Pogłoski o ustąpieniu min. Kucharskiego już w najbliższych dniach znajdują potwierdzenie w sferach miarodajnych. Jeden z byłych ministrów skarbu oświadczył w rozmowie z Waszym korespondentem, że wszyscy członkowie Rady finansowej bez wyjątku zajmują wobec min. Kucharskiego stanowisko opozycyjne i nie mają zamiaru tolerować dalszego ignorowania przez min. Kucharskiego zaleceń Rady finansowej.

Niezależnie od zatargu pomiędzy min. Kucharskim a Radą finansową przyszło w ostatnich dniach — według informacji ze źródła najzupełniej autorytatywnego — do konfliktu pomiędzy min. Kucharskim a wicepremjerem Korfantym, dotyczącego sprawy zużytkowania walut, uzyskanych przez Korfantego drogą zaliczek na podatek majątkowy. Konflikt ten zaostrza się z każdym dniem. Już od dłuższego czasu było wiadomem, że wicepremjer Korfanty nie solidaryzuje się z programem sanacyjnym obecnego ministra skarbu. Nie mając zaufania do p. Kucharskiego, wicepremier Korfanty nie ma zamiaru oddać ministrowi skarbu prawa dysponowania funduszami, jakie nagromadził drogą ściągnięcia od przemysłu i handlu przedpłat na podatek majątkowy od przemysłu i handlu w wysokocennych walutach. Wicepremier postanowił mianowicie przeznaczyć zebrane przez siebie fundusze jako podkład złotowy dla przyszłego banku emisyjnego, w przeciwieństwie do p. Kucharskiego, który pragnąłby użyć tych cennych zasobów walutowych na pokrycie niedoborów budżetowych do chwili osiągnięcia stabilizacji marki.

Według obiegających w kołach sejmowych pogłosek, pojedynek Korfanty — Kucharski już w najbliższych dniach zakończy się ustąpieniem Kucharskiego.

Zamach bombowy w Bielsku był prowokacją niemiecką

Cieszyn, 13 grudnia. Prasa polska województwa śląskiego, omawiając w dalszym ciągu ostatni zamach bombowy w Bielsku, podaje szereg charakterystycznych szczegółów, rzucających ciekawe światło na całą tą sprawę. Wedle doniesień prasy powyższej ustalono obecnie, że do sali, gdzie odbywały się obrady pamiętnego dnia rzucano tylko petardy, które nie wyrządziły żadnej większej szkody, pierwotne zaś wiadomości o ciężko i lekko rannych były silnie przesadzone, a nawet zmyślone, gdyż ciężkie skaleczenie poniósł jedynie skutkiem paniki redaktor „Kattowitzer Zeitung" Beelstein, ale i on już jest obecnie zdrów. Pisma te zwracają nadto uwagę na fakt, że już w kilkanaście godzin po zamachu pisma praskie miały depeszę o zamachu w Bielsku z Nowego Yorku. Na ten ostatni fakt rzuca światło ciekawe „Kattowitzer Zeitung" która nazajutrz po zamachu przyniosła wiadomość, że na zebraniu w Bielsku był pewien Amerykanin, który po dokonaniu zamachu pojechał w[illegible] automobilem do Nauen i stamtąd rozesłał iskrowe depesze, co oczywiście pozbawione jest sensu i zmyślone, to też śląska prasa polska wyraża przypuszczenie, że cały zamach był uplanowany prowokacją niemiecką w celu przedstawienia Polski zagranicą jako gnębiciela mniejszości.

Sowiety nie udzielą pomocy niemieckim komunistom

Moskwa, 13 grudnia. Jak donosi „Prawda", Zinowjew na petersburskim kongresie robotników metalurgicznych oświadczył, iż pomoc wojskowa ze strony Rosji dla walczącego proletarjatu niemieckiego byłaby bezcelowa. Rosja ma interes w tem, by nie przyspieszać nowej ery wojennej. Proletarjat niemiecki — powiedział dalej Zinowjew — nie będzie potrzebował 10 lat czasu jak Rosja, by się wyszkolić we walce. Wystarczy kilka tygodni, a może nawet kilka dni, by uzyskać kwalifikacje bojowe.

Dolar w Krakowie 4.975.000
Dolar w Warszawie 4,450.000

O skarbowości

Staraniem Towarzystwa Ekonomicznego odbył się wczoraj w sali Izby handlowej odczyt p. Tenryka Tenenebauma z Warszawy, poświęcony szeregowi aktualnych zagadnień z dziedziny skarbowości, w szczególności polityki podatkowej i walutowej w Polsce.

Prelegent piastujący obecnie jedno z najważniejszych stanowisk urzędowych w ministerstwie przemysłu i handlu, mianowicie kierownictwo departamentu handlu zagranicznego, znany jest z licznych prac ekonomicznych i statystycznych o wielkiej wartości naukowej i dużem znaczeniu praktycznem. Najbardziej znane są przedwojenne studja p. Tenenbauma o bilansie handlowym Królestwa polskiego oraz badania jego nad życiem gospodarczem Anglji.

Liczne audytorjum słuchało wczoraj z prawdziwem zainteresowaniem zajmujących wywodów prelegenta, opartych na zbiorowej pracy grupy ekonomistów warszawskich o skarbowości w Polsce. Na kilku plastycznych i doskonale cyfrowo zilustrowanych przykładach wykazał p. Tenenbaum błędne zasady stosowanej u nas polityki walutowej, zmierzającej wbrew ostrzeżeniom fachowców nieuchronnie do wstrząsów społecznych. I tak wykazał, jak inflacja i ściągany przy jej pomocy podatek emisyjny obciąża początkowo dość równomiernie wszystkie warstwy ludności, aby z biegiem czasu wskutek umiejętnej obrony ruchliwych i przewidujących kół gospodarczych, zmniejszyć silnie płaszczyznę działania i trafiać wyłącznie warstwy o dochodach stałych t. j. urzędników, robotników i ostatnio coraz silniej włościaństwo.

Kardynalnym błędem stosunku państwa do własnej waluty jest repudjacja marki polskiej, stosowana jawnie przez rząd w zarządzeniach podatkowych, celnych itd. oraz waloryzacja danin i opłat również bezpośrednio w markę wymierzona. Rząd w swych poczynaniach skarbowych trzyma się ściśle zasad postępowania człowieka ekonomicznego i ściąga waluty obce w zaliczkach podatkowych lub złoto w opłatach celnych, ścigając równocześnie ich posiadanie u osób prywatnych i firm handlowych lub przemysłowych, które z naturalnych zupełnie i logicznych powodów chronią się od waluty zanikającej i przez rząd na zagładę skazanej, do waluty o wartości stałej. Jasno i trzeźwo przedstawił prelegent rolę walut stałych w obiegu gospodarczym Polski. Życie gospodarcze państwa rozwija się bujnie, pęd ku inwestycjom produkcyjnym jest zdumiewający, konsumcja niewątpliwie wzrasta... a równocześnie kurczy się w przerażający sposób podstawa walutowa, wyrażona w wartości obiegu marek. Gdzież jest równoważnik owych olbrzymich wartości, przelewających się żywą falą w naszej produkcji i naszym obrocie?

P. Tenenbaum znalazł na to odpowiedź prostą, wymówił słowami poety niemieckiego „das erlösende Wort". Przeważająca część naszego obiegu istotnego odbywa się obecnie w walutach obcych a byłoby tylko rzeczą celowej polityki walutowej spojrzeć śmiało temu zjawisku w oczy i... nie wyzyskiwać go na szkodę marki polskiej. Należy ulegalizować obrót walutami, w których gospodarstwo nasze posiada olbrzymie zasoby realnych wartości i używać ich dla wzmocnienia własnego pieniądza. Zezwolenie na pożyczki dolarowe, dokonywane dzisiaj tajnie i w sposób lichwiarski przeciwdziałałoby natychmiast grze na dalszą zniżkę marki i obniżyłoby niebywale wysoki procent pożyczek markowych.

Nasza sytuacja walutowa wyrodziła dziwaczne stosunki we formach kredytu bankowego. Banki prywatne biorą w ruchu kredytowym udział minimalny, PKKP olbrzymi. Skąd czerpią znowu rozliczne gałęzie życia gospodarczego potrzebnych środków obrotowych? Okazuje się, że dostarczają ich w znacznej mierze przedsiębiorstwa państwowe, zwłaszcza kolej i wojsko w postaci zaliczek na dostawy, które sięgają nieraz połowy całego obiegu markowego. — Ciekawem jest też spostrzeżenie, że deficyt naszych kolei nie jest bynajmniej wywołany niedoborem eksploatacji, lecz brakiem środków obiegowych w stałych miernikach i ciągłą dewaluacją wpływów markowych. Koleje odebraliśmy w Polsce bez żadnego obciążenia i bez potrzeby opłacania procentów od kapitału zakładowego, a jedynie z obowiązkiem wkładów inwestycyjnych. Dochody kolei naszych nie są też bynajmniej za niskie: są miesiące, gdzie przewyższają one nawet wydatki. Fatalna ich sytuacja finansowa pochodzi więc znowu z „choroby" kapitału obrotowego, wpływającego w markach polskich, które też jedynie służyć muszą na pokrycie olbrzymiego zapotrzebowania rzeczowego kolei.

W tych warunkach jest też kredytowanie podatków spożywczych od cukru, spirytusu, nafty itp. jedną z najwalniejszych przyczyn ubożenia skarbu. Akcyzy same sięgają wysokości przedwojennej, produkcja opodatkowanych artykułów spożywczych wzrasta, a wynik opłat jest stale deficytowym. Nie może być też inaczej, skoro wpłata podatków następuje po paru tygodniach w silnie zdewaluowanej monecie. Jeżeli gdzie, to tu okazuje się rozsądna waloryzacja kredytów koniecznq.

Do nadzwyczajnie pouczających wywodów dyr. Tenenbauma wrócimy jeszcze z okazji omówienia publikacji zbiorowej o „Skarbowości". Żywe oklaski, jakiemi audytorjum obdarzyło wczorajszego prelegenta, świadczą o wysokiej wartości teoretycznej i praktycznej jego wywodów.

TELEGRAMY

Niemcy pójdą śladami Austrji

Berlin, 13 grudnia. Kanclerz Marx przedstawił dziś przedstawicielom prasy zagranicznej ciężkie położenie finansowo-polityczne Niemiec. Kredyt, jaki rząd otrzymał od banku rentowego w wysokości 1 miljarda 200 milionów marek rentowych, jest w zupełności wyczerpanym a jest niemożliwą rzeczą zyskać dalsze kredyty. Uzyskanie zaś środków płatniczych przez inflację marki rentowej jest niedoprzyjęcia, to też z końcem grudnia kasy państwowe będą bez gotówki. Niemiecki rząd naciśnie śrubę podatkową i przygotuje nowe podatki oraz ograniczy do minimum wydatki, mimo ciężkiego położenia urzędników i zapowiedzianych dmonstracyj urzędników nie podwyższy ich płac. Oczywiście, że rząd niemiecki w najbliższej przyszłości nie będzie mógł zrealizować pożyczek wojennych, ponieważ pomoc wewnętrzna o własnej sile jest niemożliwą. Wobec tego nie pozostaje nic innego jak apel do Ligi Narodów. Należałoby pójść śladem Austrji i prosić o pomoc nawet za cenę międzynarodowej kontroli finansowej. W końcu zaznaczył kanclerz, że jest gorącym zwolennikiem idei Ligi Narodów i że w najbliższym czasie należy się spodziewać apelacji Niemiec pod adresem Ligi Narodów.

TEATR BAGATELA

„Mężczyzna, Zwierzę i Cnota". Bajka w 3 aktach L. Pirandella.

Dla sprawozdawcy teatralnego nie ma większej przyjemności, jak móc chwalić. Dziś w pełni przypadła miła przyjemność.

P. Nowakowski okazał, że założył sobie poważne, artystyczne cele i że umie je przeprowadzić. Sparzył się wprawdzie na „Rozkoszach przypadku", zawiódł go Dukamel, który chciał stworzyć komedję francuską nowego typu, ale nie zdołał ucieleśnić swego ideału w obcej sobie formie scenicznej. Zato sztuka Pirandella była wyborem kapitalnym. Ta „bajka" jest dziełem nawskróś teatralnem i w najlepszem znaczeniu literackiem. Obsadzona i wyreżyserowana przez p. Nowakowskiego świetnie, działa na widza, jako rewelacja wielkiego talentu.

Bajka. Nie przedstawił autor środowiska, ale typy. Nie t. zw. typy charakterystyczne, czy komiczne. Typy, które jednoczą w sobie wszystkie cechy wspólne, wszystkie ogólne właściwości takich ludzi jakich autor chciał pokazać na scenie ku przestrodze i odstraszeniu społeczeństwa: niech takich typów nie buduje na glebie, pełnej nawozu konwenansów, hipokryzji i źle zrozumianej tradycji.

To to aptekarz z bożej łaski, reprezentuje tę tradycję. Marzy o domu, własnym domu, z wszystkiem, co do niego należy, a więc i z kobietą. Nie ma to jednak być dom, któryby stworzył on sam. Toto. Dom musi pochodzić od jego rodziców, a ci rodzice powinni go byli otrzymać już stworzony przez swoich rodziców i tak dalej wstecz. Oto gmach konwenansów i przesądów społecznych, które się dziedziczą z pokolenia w pokolenie.

Napozór walczy z nimi nauczyciel prywatny Paweł. Ale tylko napozór. Choć bowiem tłumaczy uczniom że hipokrytami są właśnie ludzie z widowni, którzy grają w życiu, a nie aktorzy, udający ich na scenie w sumiennem spełnieniu obowiązku — sam nie ma odwagi walczyć otwarcie o szczęście swoje i pani Perella. Jest uczciwszy, niż inni — to prawda. Ale uczciwością obywatela, który nie chce wojść w kolizję z kodeksem karnym. Dlatego prosi przyjaciela lekarza nie o usunięcie owocu niedozwolonego stosunku z panią Peralla, ale o spowodowanie odpowiednimi zabiegami czy środkami, by kapitan zbliżył się raz bodaj do żony, z którą od trzech lat nic go nie łączy. W ten sposób chce Paweł ulegalizować ciążę kochanki i w tem miejscu prezentuje go autor, jako mężczyznę w konwencjonalnem tego słowa znaczeniu. Dla ratowania honoru kobiety Paweł czyni ofiarę nawet z erotycznej wyłączności, tak bardzo charakteryzującej mężczyzn. Co więcej drży o to, by kapitan spożył krem, zaprawiony przez lekarza odpowiednimi środkami. Kapitan bawi albo na morzu, spełniając swoje rzemiosło, albo w Neapolu, gdzie ma drugi dom, drugą kobietę i kilkoro dzieci. Przyjechał tylko na jedną noc do domu. Więc dziś, albo nigy.

A oto i zwierzę: kapitan. Wygląda, jak byk, żre, jak koń, kocha, jak marynarz. Dużo i bez wyboru. Gdy jednak intryga z kremem się udaje, mąż odwiedza żonę w sypialni i... starą służącą w kuchni, wówczas dumny z jurnych czynów kapitan twierdzi, że w przeciwstawieniu do Pawła — on jest mężczyzną Znowu konwenansowe, nagminne pojęcie Tym razem o męskości (pięć wazonów... prócz służącej).

Wreszcie cnota. Kobieta w małżeństwie nieludzko sponiewierana, w steranej przejściami urodzie, nieśmiała, zahukana. Przez trzy lata nietknięta przez męża, oddaje się Pawłowi, który bierze ją raczej z litości („płakała raz i drugi"), niż z uczucia. Jak Paweł, ona także oczekuje z drżeniem, by ten potwór, istny Kaliban, zbliżył się do niej raz bodaj i by dziecko było przypisane człowiekowi, którego ona nosi nazwisko. Cnota... Cnota, bo choć ją uróżowano i utrefiono, obnażono i ucharakteryzowano na dziewkę uliczną, nie umiałaby pociągnąć zmysłów zwierza, gdyby nie sztuczne podniecy, zaaplikowane przez lekarza kapitanowi.

Ostatecznie więc okazuje się, że mężczyzna nie jest mężczyzną, zwierzę twierdzi, że jest nim, a cnota brnie w grzechu i upodleniu z obawy przed kamieniami, którymi obrzucą ją bliźni. Jak w bajce. Jeno że w bajce wszystko jest inaczej, niż w życiu, lecz ładniej. A tu wszystko jest brzydkie, oplugawione i takie, jakiem w życiu być nie powinno.

Pirandello rzucił ludziom w twarz krwawą satyrę. Lecz pozostawił promyk nadziei: może Paweł rozprawiłby się z kapitanem, zdemaskował jego podwójne życie i w działaniu okazał się prawdziwym mężczyzną, gdyby naprawdę kochał panią Perella (cmokanie, zamiast całowania, wskazane zapewne przez autora w egzemplarzu reżyserskim, jest symbolem nikłego uczucia kochanka; taksamo powiedzenie Pawła w rozmowie z lekarzem o „wyplutej pestce"). Ale w takim razie i tu objawia się skonwencjonalizowane życie. Osławiony trójkąt. Z cudzą żoną, jako łakomym kąskiem, który się bierze po drodze.

Sztuka Pirandella napisana jest z ogromną fantazją i rozmachem, niepowszednicm satyrycznem zacięciem i niezwykłem poczuciem sceny. Utrzymuje widza w ciągłem naprężeniu, rozbawianiu i — w konieczności myślenia.

Pirandelle tworzy nowe formy teatru i zadaje zagadki, podobnie, jak Witkiewicz w swych dramatach. Ale podczas gdy pierwszy w sokratycznem pytaniu wskazuje drogę do odpowiedzi, drugi w pogoni za czystą formą nie dba o to, czy słuchacz znajdzie rozwiązanie. Niemniej w wielu momentach, szczególnie w kreśleniu typów ogólnych, generalnych, jest wiele punktów stycznych dla obu.

Niezwykłe zalety sztuki uwypukliła świetna pod każdym względem gra p. Frenkla i p. Skalskiej, która dla roli poświęciła próżność kobiecą i ukazała się nam taką, jaką zapewne i za lat sześćdziesiąt jej oglądać nie będziemy. P. Zbucki spełnił zadanie z talentem. P. Melina rozwinął dużą pomysłowość i siłę charakterystyczną, a ujmującą prostotę p. Szubert. Jako uczniowie, rozśmieszali do łez pp. Solarski i Wesołowski, zachowując przytem umiar artystyczny. Znakomite pp. Walewska i Modzelewska starsza.

Słowem najlepsze przedstawienie od otwarcia wrót „Bagateli". **(wt).**

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 13 grudnia

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek		AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	
	dziś	12/XII.		dziś	12/XII.
P. T. H. I—V em. . . .	495—510	472 5—500	Syndykat Kosz., Kraków .	200—210	210—220
„Impex“	2ı—22	21—21 5	**Tłuszcze Trzebinia . . . .**	**4300**	
„Pharma“ (B. Jawornicki)	440—450	450—470	„Krakus“ I—VI em. . . .	780—820	770—780
Bracia Rolniccy I em. . .		280	Porcelana Ćmielów . . .	1250—1300	1100—1150
„Polski Glob“	90	65—70	**Fabr. cukru w Chodorowie .**	**5925—6325**	**5750—5775**
C. Hartwig. Poznań . . .			Elektr. Siersza I—IV em.	275—280	265—290
Żegluga Polska	102.5—10 5	100—105	Zakłady przem. „Ryngraf“		
Zieleniewski I—IV em. . .	**19900—20100**	**18900—19600**	S. W. Niemojowski . . .	590—600	550—580
Warsz. Parowozy I—III em.	480—510	445—490	Fabr. kapel. w Myślenicach		300
H. Cegielski, Poznań I—IX	**93.—950**	**926—945**	Bank Przemysłowy I-VIII	490—505	480—490
„Potęga“ Tow. huty żel. .			Bank Hipoteczny	1100—1200	1075—1125
„Lemiesz“			Bank Małopolski	1225—1350	1100—12.0
„Trzebinia“ I—VI em. . .	**805—825**	**770—800**	Ziemski Bank Kredyt. . .	250—275	250—270
„Pocisk“	430—45.	435—440	Powszechny Bank Kredyt.	85—95	90—95
Automotor	350	350	Akc. Bank Związkowy I-IX		
Portland-Cem. Szczakowa			Bank Komercjalny I—IV	180—200	
Górka	**19700—1975.**	**18800—19100**	Bank Kred. w Warszawie		
Siersza	**12.00—12200**	**11000 1175.**	Bank Związ. Spółek Zarob.		
Tepege I—IV em.	**4850—5000**	**45.0—4800**	Rohn Zieliński		420
Polska Nafta	420—4.0	410—425	A. Piasecki	2000—2400	1000—2000
Oikos		5500	„Agrochemja“	1100	
„Pokucie“ Naft. S. A. I em.	500—550	450—480	„Teropol“	150	140—150
Pezet	170	180	„Polski Lloyd“		
Strug	1000—1025	1000	„Kabel“		

Kraków, 13 grudnia. — Rynek dewizowy ma w dalszym ciągu wygląd niespokojny. Zapotrzebowanie walut wysokocennych jest znacznie wyższe od zaofiarowania, skutkiem czego kurs dolara awansuje z dnia na dzień o kilkaset tysięcy punktów. Za kulisami giełdy pieniężnej mówi się, że „stabilizacja“ dolara nastąpi na pewien okres czasu dopiero po osiągnięciu granicy 7 miljonów. Ładna perspektywa. Ciekawym jest objaw, że na giełdzie warszawskiej, P. K. K. P. wciąż jeszcze interwenjuje, pokrywając około 50% zapotrzebowania, podczas gdy u nas interwencja taka jest rzadką.

Usposobienie na giełdzie efektów było niejednolite. Papiery arbitrażowe, przedewszystkiem Zieleniewski, Siersza, Górka i Tepege poprawiły się znacznie. W związku z dobremi notowaniami na giełdzie warszawskiej poprawił się Chodorów tudzież Pokucie. Wreszcie nowy benjaminek giełdy krakowskiej „Piasecki“ awansował o 400.000. Pozatem kursa mało zmienione.

Na pogiełdzie lekka zwyżka ogólna.

AKCJE NA POGIEŁDZIE.

Jaworzno drobne 35.000. Gazy 34.000. Len 2.000—2.100. Chybie 8800—9000. Lokomotywy 850—875. Azot 750—775. Nafta Krosno 3400 płacono 3800 żądano. Nitrat 460. Zakłady przemysłu szklanego 550 płacono.

KURSA WALUT I DEWIZ W OBROTACH BANKOWYCH.

Waluty: Dolary 4,925.000—4,975.000. Franki francuskie 260.000. Czeskie korony 142.000.

Czeki: Nowy York 5.000.000—4,900.000. Londyn 21.800.000. Zurych 855.000—856.000. Paryż 261.000—262.000. Praga 143.000—146.300. Wiedeń 70—71 i pół.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 13 grudnia. Giełda. Akcje. Cyfry w tysiącach marek polskich. Bank dysk. 3000. Bank dla handlu i przem. 850. Bank kred. 1200. Bank małopol. 1100. Bank pow. kred. 95—85. Bank zjedn. ziem pol. 950—900. Bank wileński 290—265. Bank współdz. 2300. Cerata 160—175—170. Puls 290—315—310. Wildt 400—415—410. Cukier Warszawa 4750—5000—4900 i dr. 5250—4900—5150. Częstocice 4400—4300—4350 5100—4000—4660—4650. Firley 455—460—440. Drzewny przemysł 650—675—665. Cegielski 950—920—940. Modrzejów 10500—10000—10800 dr. 11100—12000—11350. Orthwein 390—380. Rudzki 1625—1700—1750—1850 dr. 1850—1725—1900. Ursus 745—760—750. Parowozy 480—535. Zawiercie 375.000. Hurt 375—450. Żegluga 215—205—207 i pół VII 200. Elektryczność 1900—2300. Spirytus 3800—4200—3825 dr. 4125—4275—4225. Pol. nafta 445—460—445. Lenartowicz 125—130—125. Siła i Światło 1050—1160—1060. Ćmielów 1450—1400—1450. Norblin 1200—1250—1200—1400—1450 dr. 1850—1800. Belpol 50—55. Kabel 700—750—700 VI 625. PTE 320—300—302 i pół. Unja 8800—8500. Tkanina 100—120. Syndykat rol. 1725—1750—1700. Marynin 1000. Loyd 190—160—220.

Bank haidl. Warszawa 3450—3500, bank przem. Lwów 515—470, bank zachodni 2250—2075—2100, bank zw. spółek zar. 4200, bank zw. Zietmian 400, Sole potasowe 5400—5500, Kijewski 2900—3000—2950, Czersk 775—700, Gosławice 1375 VI 1100, Michałów 1550—1700—1650, Łazy 240—250—245, Węgiel 5800—5950—6100—6300, Węgiel 5800, 5950, 6100, 6300, 6500, 6650, 6600, 67oo, 7ooo, 68oo, dr. 69oo, 72oo, 7ooo, Lilpop 630—675—660, Ostrowiec 14600—16800—16650, Ron Zieliński 390—375—350, Starachowice 3600—3675, Pocisk 400—575—560, Zieleniewski 19000, 19500, 19300, Żyrardów 340000—330000—330000—337500, Borkowski 740—86o—846 Jabłkowscy 250—235—240, Polbal 150—120—170, Haberbusch 5000—45000—5100, Strem 13500 do 15500, Nobel 975—960—985 VI 875—900, Pustelnik 620—635, Chodorów 6000—5800, Spiess 895—925 do 900, Trzebinia 850, Pol. przem. Naft. 950—940, Skóry 100, Suchedniów 165, Konopie 750—875, Fitzner et Gamper 7200—7800—7600, Papier 1500—1580—1400, Sumilin 165, Boveri 2175, przem. leśny 155—165, Korek 115—110—120.

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 13 grudnia. Giełda. **Waluty:** Dolary Stanów Zjednoczonych 4,450.000 sp. 4,495.000 k. 4,405.000. Frank złoty w kupnie 860.400. Miljonówka 24.500—30.500—30.000. Bony złotowe 600.000—620.000. Pożyczka złota 7,400.000—7,750.000—7,550.000.

Czeki: Belgja 205.250 sp. 207.250 k. 203.250. Holandja 1,702.500. Praga 128.750. Londyn 19,500.000—19,450.000 sp. 19,650.000 k. 19,250.000. Nowy Jork 4,450.000 sp. 4,495.000 k. 4.405.000. Paryż 237.000—250.000 sp. 239.250 k. 235.250. Szwajcarja 775.500 sp. 784.000 k. 769.000. Wiedeń 62 i 3 czwarte sp. 63 i 1 czwarta k. 62 i pół. Włochy 193.750.

Dzisiejsza giełda lwowska

Lwów, 13 grudnia. Akc. Hipoteczny 1150—1175, 1125, Małopolski 1250—1125, Powszechny Kredyt. 80—75—87, Przemysłowy 525—530, Rolniczy S. A. 300, Ziemski kred. 280—300—320, Browary lwow. 22500—25000, Chodorów 6350—6400, Cegielski 1000—9300, Ćmielów fabr. porc. 1350—1400, Niemojewski fabr. papieru 600, Oikos 6300—6100—6300, Parowozy S. A. 530—515, Pezet 230—225, Polska Nafta 510—490, Gafota 350—340, Karpalit 850—875, Rohn-Zieliński 400, Siersza elektr. 290—300, Siersza górn. 11600—11800, Tesp. 6600—6700, 6600, Zieleniewski 19600—19500.

EGZOTY LWOWSKIE.

Lwów, 13 grudnia. Jaworzno grube 33000—32000—32500, Jaworzno drobne 35500—35750—35250, Gazy 37000—38500, Azot 700—655, Chybie 9000—9400, Czechowice 320—315, Elektrownia na Sanie 200—180, Gazociągi 600—570, Len 1800—1900—1800, Lokomotywy 950—900, Foresta 600—675, Olkusz 800—810, Szkło Krosno 1200—1225, Węglówki 50—75, Brugger 1050—1150, Lesienice 1500—1625, Machlejd 700—680, Bibljoteka 500, Gazolina 2500—2725, Przeworsk 230.000, Dolar 4,900.

Ceny złota i srebra

W dniu dzisiejszym P. K. K. P. płaciła:

Złoto: Dolar 4,000.000. Rubel ..062.600. Marka niem. 954.800. Korona austr. 812.200. Unja łacińska 773.400. Gulden hol. 1,611.200. Funt szterl. 19,507.800. Dukat 9,164.600. Korona skand. 1,074.200 1 gram złota 2,664.141.

Srebro: Rubel 1,370.700. Marka niem. 380.800. Korona austr. 318.000. Unja łacińska 318.000. Gulden hol. 719.800. Floren austr. 846.300. Szyling 398.400. Dolar 1,831.900. Korona skand. 457.000. 1 gram srebra 76.171.

Giełdy gdańskie

Gdańsk, 12 grudnia. Giełda pieniężna. Notowania w guldenach gdańskich. Warszawa 1323—1328, marka polska 1396—1404, dolar ameryk. 58.084—58.346, Nowy Jork 56.904—57.193, Zurych (100 fr.) 99.55—102.00, Paryż (100 fr.) 3055—3070, funt angielski w markach niemieckich 18.402.225 mil. —18.997.375 mil.

Gdańsk, 12 grudnia. Giełda zbożowa: pszenica 1,70—1.75, żyto 1.00, jęczmień 1.05—1.15, owies 1.02.

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 13 grudnia 1923. Otwarcie giełdy: Berlin —.—. Holandja 218 1/2, N. York 572 1/2 Londyn 25.06, Paryż 30 42 1/2, Medjolan 24.70, Praga 16.72 1/2, Budapeszt 00.2.90, Bukareszt 2.90, Belgrad 6.45—. Sofja —., Warszawa —.—. Wiedeń 0.0080.3, Austr. kor. stempl.

Giełdy pieniężne

Nowy York, 12 grudnia. Giełda pieniężna. Kurs dzienny 5%. Przekaz na Londyn 435.00. —Przekaz na Londyn na 60 dni 433.—. Przekaz na Paryż 582, Przekaz na Amsterdam 38.20. Przekaz na Kopenhagę 17.85 Przekaz na Pragę 2.93, Przekaz na Berlin 27 za biljon w płaceniu,

Paryż, 12 grudnia. Czeki. Ameryka 1875. Belgja 86.40, Anglja 82.25, Holandja 71.7. Włochy 81.60. Szwajcarja 328. Hiszpanja 245.55. Praga 54.90. Wiedeń 26.50.

Londyn, 12 grudnia. Weksle. Paryż 8215. Belgja 9205. Szwajcarja 2512 i pół. Holandja 1145 i 7 ósmych. Nowy York 438.05. Hiszpanja 3351 i pół. Włochy 100.62. Niemcy 18 bil. Wiedeń 312.000.

Amsterdam, 12 grudnia. Dewizy. Londyn 1145 i trzy ósme, Berlin 052 za biljon, Paryż 1324, Szwajcarja 4565, Wiedeń 00036 i siedm ósmych, Kopenhaga 46.70, Sztokholm 68.50, Chrystiania 39.30, N. Jork 261 i pół, Bruksela 1209, Madryt 3420, Włochy 1140, Praga 736—768.

Ostatnie wiadomości gospodarcze

PRODUKCJA SZKŁA W POLSCE. Polska posiada 78 hut szklanych, z tego 58 jest obecnie w ruchu. — W sierpniu wynosiła produkcja 4450 ton z tego 2600 ton flaszek, 8.000 ton szkła stołowego, 1050 ton szkła okiennego. Eksportowanych jest około 5% produkcji przeważnie szkło stołowe.

LITEWSKI RUCH HANDLOWY. W celu umożliwienia importu zagranicznych towarów na Litwę, koła przemysłowe angielskie, francuskie, szwedzkie, polskie i czesko-słowackie udzieliły litewskim importerom znaczne kredyta towarowe. Czecho-Słowacja daje kupcom litewskim, zakupującym tekstylja czeskie 9-miesięczne kredyty. Szwedzki związek eksporterów zamierza w najbliższym czasie urządzić w Kownie, stałą wystawę próbek wyrobów czeskich.

OSTATNIE TELEGRAMY

Ostry bojkot Szwajcarji przez Sowiety

Moskwa, 13 grudnia. Polradio. Komunikat radiostacji rosyjskiej: Z miarodajnych źródeł donoszą, że w związku z wynikiem procesu Conradi'ego kompetentne organa czuwają nad ścisłym przestrzeganiem bojkotu kapitału i towarów szwajcarskich i stosują zarządzenia, mające na celu przeszkodzenie wprowadzeniu ich drogą tajemną. Reprezentaci sowietów otrzymali instrukcję odmawiania wizy na przyjazd do Rosji obywatelom szwajcarskim, oraz unikania wszelkich stosunków zprzedstawicielami oficjalnymi, czy też nieoficjalnymi rządu szwajcarskiego. Administracyjne władze Republiki sowieckiej otrzymały polecenie dokładnego przejrzenia spisu obywatli szwajcarskich zamieszkałych na terenie Rosji, oraz sporządzenia specjalnej listy obywateli szwajcarskich, urodzonych w Kantonie Vauzyjskim, oraz Szwajcarów, którzy od niedawna dopiero przebywają w Rosji, a to celem ewentualnie ich wydalenia z granic Państwa. Ponadto przewidziane są dalsze zarządzenia.

Po wyborach w Anglji

Labour party pozostaje w opozycji

Londyn, 13 grudnia. W związku z wczorajszą decyzją gabinetu obradował dziś komitet wykonawczy Labour party. Po dyskusji powzięto rezolucję, że frakcja parlamentarna Labour party zatrzyma nadal stanowisko opozycji urzędowej w izbie gmin Komitet postanawia, że na wypadek powołania nowego gabinetu, Labour party przyjmie odpowiedzialność za rządy krajem, nie uciekając się do kompromisów. Dalej uchwalono zebranie środków finansowych na wypadek nowych wyborów do parlamentu.

Uchwała partji przyjęta została przez kongres Trade Union.

Liberali przeciwni wszelkiej koalicji

Londyn, 13 grudnia. W kołach liberalnych panuje przekonanie, że partja liberalna nie jest skłonna do koalicji i nie czuje się w możności dania jakichkolwiek gwarancyj któremukolwiek ze stronnictw w tym kierunku. Innemi słowy, partja liberalna zostawia sobie wolną rękę.

KRONIKA

ZNOWU PODWYŻKA GAZU I ELEKTRYKI. Komisja gazowo-elektryczna zbiera się dziś o 6 wieczorem celem uchwalenia podwyższenia ceny prądu elektrycznego i gazu. Jak się dowiadujemy, cena gazu ma być podwyższona ze 150 na 250 tysięcy m. za 1 metr sześcienny.

CIEKAWOŚĆ TELEFONISTEK. Stwierdzono niejednokrotnie, że w niektórych urzędach pocztowo-telegraficznych rozmowy tak prywatne, jak służbowe, są podsłuchiwane przez pracowników, a następnie rozgłaszane z dowolnemi komentarzami. Wobec tego Ministerjum poczt poleciło wezwać podwładny personal, aby ściśle przestrzegano obowiązujących w tej sprawie przepisów w przeciwnym razie winni będą pociągnięci do odpowiedzialności służbowej. (!).

W KRAKOWSKIEM TOWARZYSTWIE TECHNICZNEM (ul. Straszewskiego l. 28) II p. wygłosi w piątek dnia 14 grudnia br. o godz. 7 wieczór referat pan Inż. Ksawery Pietraszkiewicz na temat: „Wyzyskanie siły wodnej potoku w Żegiestowie". Goście mile widziani.

POD KOŁAMI POCIĄGU. Przed kilku dniami w Białej około godziny 7-mej wieczór pod koła pociągu osobowego nr. 2313 rzuciła się z nasypu kolejowego dziewczyna nieznanego nazwiska, ponosząc śmierć na miejscu. Identyczności osoby nie zdołano ustalić z powodu braku wszelkich dokumentów.

Kronika policyjna

AMATORKA PERFUM. Zofja Hołowczak lat 38 rodem z Rohatyna aresztowaną została onegdaj jako podejrzana o kradzież perfum.

SKRADZIONO Dybie Anieli, dozorczyni śś. Albertanek z ganku domu przy ul. Krakowskiej l 14 płaszcz damski wartości 20 miljonów.

— Ernie Grünbaum, zam. przy ul. Starowiślnej 42 skradziono z niezamkniętego przedpokoju płaszcz wartości 50 miljonów.

— Wojciechowi Gabutowi, dozorcy gęslarni na Grzegórzkach skradziono 8 gęsi wartości 12 miljonów.

Komunikaty teatralne i koncertowe

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO. W sobotę premjera dzieła najwybitniejszego z pisarzy współczesnej Rosji Dymitra Mereżkowskiego 5-aktowej tragedji o „Carewiczu Aleksym" i jego ojcu budowniczym carskiej potęgi Piotrze Sztuka twórcy „Pawła I" wchodzi do repertuaru po olbrzymich sukcesach w Warszawie i zagranicą jako świetny obraz psychy rosyjskiej noszącej w sobie zadatki dzisiejszego rozkładu. „Carewicz Aleksy" otrzymał obsadę, w której biorą udział: pp. Wysocka w roli carowej Marty, Klońska (Carowa Katarzyna), Kosmowska (Marja, siostra Piotra), Buczyńska (Eufrozyna), Bracki (Piotr Wielki), Piekarski (Tołstoj), Dobiesław (Jakób) i inni. W roli tytułowej odbędzie się interesujący debiut, wykona ją bowiem p. Aleksander Rodziewicz, który jako aktor scen rosyjskich zajmował wybitne stanowisko w teatrze Sołowcewa w Kijowie, a po powrocie do ojczyzny rozpoczyna w Krakowie karjerę na scenach polskich. Sztuka otrzymuje nową wystawę, zaprojektowaną przez A. Pronaszkę.

TEATR MARJONETEK. W niedzielę 16 b. m. odbędzie ię przed południem o godz. 11 w teatrze im. Słowackiego przedstawienie teatru marjonetek, na którem p. Hemzaczek występuje z nową premjerą pt. „Szklana góra" w nowych dekoracjach i kostjumach oraz nowemi lalkami z Kajtusiem na czele.

Z TEATRU BAGATELA. Sztuka Pirandella „Mężczyzna, zwierzę i cnota" grana będzie dziś, w piątek i w sobotę. W sobotę po południu „Wędrowny teatr" z pp. Kozłowską i Sosnowskim. W niedzielę po południu „Dzwonek alarmowy".

IX. SYMFONJA BEETHOVENA wykonaną będzie poraz trzeci w drugie święto Bożego Narodzenia t. j. 26 bm. w teatrze im. Słowackiego. Bilety już do nabycia u J. Lipskiego, Sławkowska 8.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI (początek o godzinie $7^1/_2$)
Czwartek: „Sen nocy letniej"
Piątek: „Sen nocy letniej"

BAGATELA (początek o godzinie 8-mej)
Czwartek: „Mężczyzna zwierzę i cnota".
Piątek: „Mężczyzna, zwierzę i cnota"

KINO „UCIECHA" (ulica Starowiślna)
„Złota Gejsza", operetka filmowa w 5 aktach ze śpiewami

KINO „NOWOŚCI" (ulica Starowiślna)
„Wschód i Zachód", wspaniały obraz dramatyczny

KINOTEATR „REDUTA" (ulica Lubicz)
„Hrabina szoferem", senzacyjny film awanturniczy włoski

ZE SPORTU

MISTRZOSTWO AMERYKI W CHODZIE.

W rozegranym ostatnio chodzie na przestrzeni 7 mil ang. (11,263 m.) o mistrzostwo Ameryki, zwyciężył nieoczekiwanie murzyn Granville w czasie 55 minut 34.3 sek. Ogólny faworyt Muliam Plant przybył do mety na trzeciem miejscu w czasie 55.38 sek., drugie miejsce w zaciętej walce przypadło Feke'owi w czasie 55,36.1 sek.

KALENDARZYK GIEŁDOWY

PODWYŻSZENIA KAPITAŁU AKCYJNEGO:

Przemysł wełniany, Michał Kon i Natkin, Spółka akcyjna w Łodzi — o 90 miljonów mkp., czyli do 120 miljonów mkp., przez II emisję 90 tys. sztuk nowych akcyj.

Towarzystwo akcyjne Rzeźni Miejskich w Warszawie — o 144.984.840 mkp. czyli do 149.226.000 mkp. przez przewalutowanie książkowej wartości majątku Spółki.

„Anglo-Szwajcarska Spółka Akcyjna dla Handlu i Przemysłu w Warszawie — o 135 miljonów, czyli do 150 mil. mkp. przez IV emisję 270 tys. sztuk nowych akcyj.

Związek Ekonomiczny Spółdzielni Kółek Rolniczych, Spółka Akcyjna w Krakowie — o 460 miljonów mkp., czyli do 500 miljonów mkp. przez II emisję 460.000 sztuk nowych akcyj.

Bank Angielsko-Polski Sp. Akc. — o 900 miljonów mkp., czyli do 1 miljarda mkp. przez emisję 900.000 sztuk nowych akcyj.

Fabryka Maszyn i Narzędzi Rolniczych „Pomoc" Spółka Akcyjna w Warszawie — o 200.000.000 mkp., czyli do 300 miljonów mkp. przez III emisję 40.000 sztuk nowych akcyj.

Kresowe Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe Spółka Akcyjna w Warszawie — o 97.200.000 mkp. czyli do 162 miljonów mkp. przez VII emisję 15.000 sztuk nowych akcyj; — o 810 miljonów mkp., czyli do 972 miljony mkp. przez VIII emisję 125.000 sztuk nowych akcyj.

Spółka Akcyjna Towarzystwo Ubezpieczeń „Port" w Warszawie — o 7 miljonów mkp., czyli 14 miljonów mkp. przez II emisję 5.600 sztuk nowych akcyj; — o 86 miljonów mkp., czyli do 100 miljonów mkp. przez III emisję 68.800 sztuk nowych akcji.

Polska Fabryka Ekstraktów Garbarskich, Sp. Akc. w Warszawie — o 450 miljonów mkp., czyli do 600 miljonów mkp. przez IV emisję 90 miljonów sztuk nowych akcji.

Dom Handlowy Kulinarno-Gastronomiczny Kuryluk i Bobrowski, Spółka Akcyjna w Warszawie o 1,500 miljonów mkp., czyli do 2,250 miljonów mkp. przez III emisję 15.000 sztuk nowych akcji.

Polski Akcyjny Bank Komercjalny S. A. w Warszawie — o 800 miljonów mkp., czyli do 1 miljarda mkp. przez II emisję 800 sztuk nowych akcyj.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Z giełdy warszawskiej

Donieśliśmy onegdaj, że zainteresowanie zagranicy naszemi akcjami wzrasta wydatnie w ostatnich czasach. Zwłaszcza interesują się tem żywo Austrjacy, i to akcjami **najmniej w Polsce poszukiwanemi, bo bankowemi.** Podczas gdy Francuzi szukają akcyj **metalurgicznych** i **górniczych,** (nafta, węgiel itd.), Anglicy **włókienniczych** i **elektrycznych,** a także i **górniczych, kolejowych, Austrjacy** rzucili się masowo na wykupywanie banków tutejszych, które już obecnie są przeważnie faktycznemi filjami wiedeńskich centrali. Włosi zainteresowani są przeważnie w przemyśle **drzewnym.** Niemcy **nie mają specjalnych upodobań,** lecz biorą żywy udział przez tutejszych **agentów** w wykupywaniu akcyj **najcenniejszych,** bacząc ściśle na żywotność przedsiębiorstw i możność dalszego rozwoju. To jest ciekawe jednak o tyle, **że akcje niemieckie,** tj. notowane na giełdzie berlińskiej **podskoczyły o wiele jeszcze znaczniej w górę,** niżli obce waluty, podczas gdy u nas akcje wzrastają nierównie niżej, niżli dolary i franki szwajcarskie. Widocznie Niemcy spodziewają się zwyżki naszych akcyj i na nią spekulują!

Z walutami obcemi wzrastają i **kursa papierów państwowych,** 8% pożyczka złota **wzrosła wyżej nawet, niźli fr. szwajcarskie.** Podobnie rośnie i miljonówka, **listy zastawne przedwojenne** wykazują również zwyżkę. **Zdawałoby się naprawa stosunków,** przynajmniej nadzieja na **bliską sanację** skarbu! Tymczasem **zwyżki te wywołane są zastojem papierów dywidendowych** i niepewnością ich kursów, oraz **obawą przed pokątnem** nabyciem zawsze poszukiwanego **dolara** lub **franka.** Papiery państwowe zawsze idą w górę, gdy chodzi o **bezpieczną lokatę,** a jeszcze bardziej, **gdy trudno jest o ulokowanie rzeczywiście lukratywne gotówki.** Obecnie akcje zawiodły w znacznej części, przynajmniej ich wzrost jest zbyt mało **intenzywny** wobec wzrostu **drożyzny;** spekulacja, pociągająca za sobą **nieznającą tajników giełdy** tzw. szeroką „publiczność", szukającą lokaty dla oszczędności, **wywołały zwyżkę walorów publicznych.** Wzrost ich pozostaje także w związku z nieoficjalną zapowiedzią ich **waloryzacji,** (miljonówek) co okazało się jeszcze **przedwczesne.**

Ceny ziemiopłodów

Lwów, 12 grudnia. W tys. Mkp. pszenica 12500—13700, żyto 8300—8500 (szac.), jęczmień 8200—8400, owies 7200—7400, mąka bez zmiany. Podaż obfita, popyt słabszy, tendencja utrzymana, usposobienie silne rezerwowane.

Bydgoszcz, 10 grudnia. W tys. Mkp. za 100 kg loco Bydgoszcz: pszenica 12000—13000, żyto 6500—7300, jęczmień na paszę 6300, browarniany 6800—7400, owies 7000—7500, ziemniaki fabr. 1300—1500, mąka żytnia 70% z workiem 12500—13500, otręby pszenne 5600, żytnie 4600. Tendencja zwyżkowa.

Nasz stan posiadania na Górnym Śląsku

W jednym z fachowych organów poznańskich znajdujemy godną bliższej uwagi próbę statystycznego zestawienia naszego stanu posiadania na polskiej części Górnego Śląska. Ze względu na dość wyczerpujący charakter tego krótkiego stadjum, zasługuje ono na powtórzenie.

Największą zdobyczą naszą, są kopalnie węgla. Polska otrzymała na Górnym Śląsku 53 kopalń tego czarnego djamentu, które produkują rocznie 24 miljony ton węgla. Stanowi to 75.4 prc. ogólnej produkcji węglowej Górnego Śląska. Prócz tego na polskiej części znajduje się 9 koksowni, o 1,2 miljonów ton koksu rocznie, a 86,198 ton innych fabrykatów koksowych.

Z innych gałęzi przemysłu i górnictwa posiadamy na Górnym Śląsku następujące zakłady:

7 kopalń rudy żelaznej, dających rocznie 62.407 ton.

5 hut żelaznych z 22 wysokimi piecami, dających 183,100 ton surowca żelaznego, oraz 212 ton 234,121 ton rocznie.

5 kopalń rudy cynkowej i ołowianej o produkcji ubocznych produktów.

5 odlewni stalowych i żelaznych z 38,646 tonami rocznej produkcji.

6 walcowni stalowych i żelaznych, dających rocznie 616.096 ton.

20 fabryk maszyn dla różnych gałęzi przemysłowych o 87.200 ton rocznej produkcji.

12 hut cynku, dających rocznie 62,930 ton cynku, 3243 ubocznych produktów, oraz 129,248 ton kwasu siarkowego.

5 walcowni cynkowych z 19,688 tonami rocznej produkcji.

2 huty ołowiu i srebra, dających rocznie: 13,025 ołowiu, oraz [illegible] ton srebra.

4 fabryki sztucznych nawozów. Produkcja roczna 62,[illegible] ton.

Chorzowska fabryka azotanów, produkująca sama rocznie [illegible].000 azotanów.

1 wielka elektrownia w Chorzowie, wytwarzająca prąd o sile 130.000 kilowatów.

3 fabryki celulozy.

4 materjałów wybuchowych.

8 fabryk chemicznych.

3 fabryki wyrobów ceramicznych. Wszystkie te ośmnaście zakładów zatrudnia ogółem 207.2969 robotników.

Dla uzupełnienia obrazu należy nadmienić, że na polskiej części Górnego Śląska znajduje się 100 prc. kopalń rud górnośląskich. 100 prc., czyli cały przemysł hutniczy cynkowy. Podobnie się rzecz ma i z przemysłem hutniczym, ołowianym i srebrnym, który w całości znajduje się po naszej stronie. Prócz tego 93,1 prc. walcowni cynkowych znajduje się na naszej stronie. Również poważna większość, bo 82,9 prc. całego przemysłu walcowniczego przypadła Polsce. Najmniejszy udział posiadamy w przemyśle maszynowym, gdyż zaledwie 45,1 prc. wszystkich górnośląskich fabryk maszyn.

W SPRAWIE PRZECHOWYWANIA WALUT OBCYCH. Ministerjum skarbu na skutek zapytania jednej z dyrekcji ceł, gdzie należy przechowywać i dokąd dostarczać waluty obce w kruszcach i banknotach przypadających na skarb państwa, jako czysty dochód ze spraw karnych, wydało okólnik, w którym wyjaśnia, że ani kasy urzędów celnych ani też kasy skarbowe nie są właściwem miejscem ich przechowywania.

Wszelkie kruszce i dewizy, uznane na zasadzie wyroku sądowego za własność skarbu państwa, winny być odsyłane przez urzędy celne bezpośrednio do najbliższych oddziałów Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, względnie do głównego oddziału w Warszawie, na rachunek Centralnej Kasy Państwowej.

Analogicznie winny postępować urzędy celne z walutami, które utraciły już wartość realną lub które nie mają obecnie kursu giełdowego.

Z PRZEMYSŁU CERAMICZNEGO. Jak nas ze Związku Przemysłowców informują, ceny na artykuły ceramiczne notowane są od dnia 10 grudnia następująco: Cegła 30 miljonów mkp., cegła pusta 46 miljonów mkp., Piecówka 36 mil. mkp., Karpiówka 56 mil. mkp., Dachówka 65 mil. mkp. Gąsiory 220.000 1 sztuka loco cegielnia od 1000 sztuk.

Z SEKCJI WYTWÓRCÓW LUSTER I WITRAŻY. Jak nas ze Związku Przemysłowców informują, uchwaliła sekcja wytwórców luster i szlifierni szkła dnia 7 grudnia br. w uwzględnieniu dzisiejszego ciężkiego położenia swych odbiorców, zniżyć od dnia 15 grudnia ceny na lustra i szyby szlifowane o 30 procent.

NOWY BANK W KATOWICACH. Odnośnie do notatki naszej w powyższej sprawie dowiadujemy się, że nabywcą Hotelu Monopol w Katowicach jest grupa bankowa polsko-włoska, w skład której wchodzić mają: „Credito Italiano, Banca Commerciale Italiana oraz firma Juljusz Feiwel w Krakowie. Nowa instytucja finansowa ma za cel współdziałanie komercjalne i kredytowe w stosunkach polsko-włoskich i jest równocześnie wyrazem zainteresowania się kapitału włoskiego w węglu górnośląskim.

Otwarcie banku projektowane jest na 1 lutego 1924 w części parteru oraz na pierwszem piętrze gmachu hotelowego. Hotel, kawiarnia i restauracja zostaną po remoncie oddane na dawny użytek.

O PODWYŻKĘ PŁAC GÓRNIKÓW. „Robotnik" donosi z Dąbrowy Górniczej, że odbyła się tam konferencja delegatów kopalnianych Zagłębia Dąbrowskiego i Krakowskiego, w której wzięło udział 300 delegatów. Po omówieniu położenia gospodarczego górników postanowiono wnieść żądanie do Rady Zjazdu Przemysłowców Górniczych o podwyżkę płac dla robtoników akordowych 100 prc., dla dniówkowych (gorzej płatnych) o 110 prc. Postanowiono również zażądać podwyższenia o 100 prc. dodatku mieszkaniowego i za obniżkę deputatu. Pertraktacje z przemysłowcami rozpoczną się we czwartek.

POLSKIE DRZEWO DO ANGLJI. Jak się dowiadujemy, konjunktury na angielskim rynku drzewnym nie przedstawiają się obecnie tak korzystnie, jak ogólnie przypuszczano. ‚The Timber News" na ten temat pisze: „Pozwalamy sobie zwrócić powtórnie uwagę tych, którzy kierują dowozem dębiny z Polski i Rosji aby wpłynęli na tamtejszych eksporterów w kierunku wstrzymania narazie transportu, gdyż zapasy znajdujące się obecnie na składzie w dokach są więcej niż wystarczające dla pokrycia obecnego zapotrzebowania, a wyprzedaż ich zajmie jeszcze spore czasu.

O FINANSE TURECKIE. Rząd turecki przedłożył angorskiemu Zgromadzeniu Narodowemu projekt budżetu na rok 1924. Wedle projektu tego wynoszą dochody republiki tureckiej 107,589.810 funtów tureckich (tj. 248,000.000 marek złotych), rozchody zaś 105.250.000 tureckich funtów. W tych rozchodach nie są umieszczone koszta odsetek długów zewnętrznych oraz koszta na rzecz odbudowy zniszczonych obszarów. Koszta te będą wynosić razem około 15,000.000 funtów tureckich, tak, iż ogólna cyfra rozchodów budżetowych z 1924 będzie wynosiła 120,000.000 tureckich funtów. Deficyt budżetowy będzie więc wynosił 12,5 miljarda funtów.

— 000 —

UBEZPIECZENIA W ZŁOTYCH POLSKICH RÓWNYCH FRANKOWI SZWAJCARSKIEMU przyjmuje już obecnie Oddział Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych w Krakowie, ul. Radziwiłłowska 23. — Zarówno przyjmowane są i ubezpieczenia w walucie dolarowej, które do czasu ogłoszenia zapowiedzianego już rozporządzenia Ministerstwa Skarbu zbiorcze są na razie również w złotych polskich, równych frankowi szwajcarskiemu.

Zawiadamiając o tem Czytelników naszych, podkreślamy niezmierną ważność tej zainicjowanej przez Polską Dyrekcję Ubezpieczeń Wzajemnych nowej formy waloryzacji ubezpieczeń która jedynie przywrócić może istotną wartość i celowość wszelkiego rodzaju ubezpieczeń.

Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Na sezon jesienny i zimowy
poleca
Najnowsze modele w płaszczach Kostiumach damskich
Magazyn konfekcji 318
M. REISSMAN
Kraków, ul. Dominikańska 2, I. p. Tel. 4339.

Otomany, garnitury salonowe, kanapki rozkładane, wózki dziecięce sprzedaje tanio — przyjmuje wszelkie przeróbki
PIECHOWICZ, ul. Mikołajska 7. 154

CAŁA POLSKA
używa dziś tylko
CYKORJI BOHMA
Jest najlepszą i najtańszą
DOMIESZKĄ DO KAWY
Kupujcie tylko z napisem
FERD. BOHM & CO
we Włocławku S. A. 284
DO NABYCIA WSZĘDZIE.

KURSA maturyczne „Wiedza", Kraków, ul. Długa 74, przygotowują do matury gimnazjalnej wszystkich typów i seminarjalnej. Analog. kursa pisemne zapomocą świeżo fachowo opracowanych instrukcyj i objaśnień. Jedyne kursa w Krakowie, na których udzielają lekcyj wyłącznie fachowi profesorowie szkół średnich. — Uczniom i uczenicom kursu pisem. przysługuje prawo uczęszczania raz na tydzień na wykłady zbiorowe. Wypożycza się podreczniki. Dla wojskowych znaczne ulgi.

Potrzeba
chłopców i kobiet
do roznoszenia gazet.
Zgłaszać się w Administracji „Kurjera Wieczornego", Dunajewskiego 5.

Fma „The Gentleman"
Kraków, ulica Florjańska L. 2
magazyn konfekcji męskiej i dziecięcej
posiada na składzie prócz wszelkiego rodzaju konfekcji męskiej i dziecięcej, również płaszcze i kurtki skórzane damskie i męskie pojedyncze i podwójne. 410

Materiały elektrotechniczne
dostarcza 179
Biuro elektrotechniczne
HEFFNER i BERGER
Kraków, ul. Szewska 18.
Telefon 4153.
Wyłączne zastępstwo na Polskę
Fabryki wyłączników dźwigniowych
„HANSA" Hamburg.

Na sezon zimowy!!
wykonuje wszelkie roboty w zakres **krawiectwa** i kuśnierstwa wchodzące tak **męskiego** jak i **damskiego** o (25% taniej niż w śródmieściu) z własnych materjałów lub dostarczonych. Polecam również gotową konfekcję męską po cenach nader niskich. 275
Józef Gajda
Kraków-Dębniki, Rynek 9, (sklep).

Żądać wszędzie Kurjera Wieczornego

Ubezpieczenia w złotych polskich
równych **frankowi szwajcarskiemu**, oraz
UBEZPIECZANIA DOLAROWE
które na razie, do czasu ukazania się zapowiedzianego rozporządzenia Ministerstwa Skarbu obliczane są również w złotych, równych frankowi szwajcarskiemu przyjmuje już
POLSKA DYREKCJA UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
(Rok założenia 1803)
Zarząd Główny w Warszawie, Al. Jerozolimskie 41. Oddziały w Małopolsce: Kraków, Radziwiłłowska 23, telefon Nr. 1048. Tarnów, Nowy Sącz, Rzeszów, Przemyśl, Lwów (Blacharska 11), Stanisławów i Tarnopol. — Taksatorowie w Gminach.
Uprawiane działy:
Ubezpieczenia od ognia
budowli zwykłych i fabrycznych, oraz wszelkiego rodzaju ruchomości
Ubezpieczenia plonu od gradobicia
Możliwie najniższe koszta ubezpieczenia i korzystne warunki. Solidna likwidacja i szybka wypłata szkód. Przewidywany zbiór składki ogniowej w roku 1923, przeszło
1.200 miljardów Mkp.
Poważne stosunki reasekuracyjne w Polsce i zagranicą.

Polskie Towarzystwo dla Handlu Wyrobami Gumowemi
KRAKÓW, ulica Gertrudy L. 2
dostarcza natychmiast ze składu w Krakowie:
opon samochodowych pełnych i dętych marki PIRELLI
Przypomina się tegoroczne zwycięstwa opon PIRELLI-CORD:
Monza 9.9 1923, (Le Premier Grand Prix d'Europe), Brescia 29.6 1923, (Grand Prix Voiterresttes) i inne. 332

Biuro Spedycyjne „PRZEWÓZ"
i PRZEDSIĘBIORSTWO DOWOZOWE KOLEI PAŃSTWOWYCH
Spółka z ogr. odpow. 845 3-3
ZAŁOŻONE PRZEZ CENTR. ORGANIZACJE ROLNICZE
KRAKÓW, DŁUGA 31. — TELEF. 3063
załatwia wszelkiego rodzaju czynności spedycyjne i przewozowe, umiejętne przewożenie mebli we własnych wozach meblowych tak w miejscu jak i koleją do wszystkich miast.
WŁASNE MAGAZYNY, ZAPRZĘGI. — CENY NAJNIŻSZE.

404
rękawiczki skórkowe i trykotowe Lubański

F. Lubański, Kraków, ul. św. Anny Nr. 2
poleca rękawiczki skórkowe i trykotowe.

NARTY
po cenach fabrycznych hurtownie i częściowo polecają
J. WURM i H. HERZOG
Grodzka 42 KRAKÓW Grodzka 42

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.